

SIGURDARDÓTTIR

YRSA

TROFEJ

VO VÍCHRICI NEPOČUŤ ICH VOLANIE O POMOC

 metafora

metafora

SIGURDARDÓTTIR

YRSA

TROFEJ

YRSA SIGURDARDÓTTIR

TROFEJ

Vydala GRADA Slovakia, s.r.o., pod značkou Metafora
Moskovská 29, 811 08 Bratislava 1
www.grada.sk
Tel.: +421 2 556 451 89
ako svoju 318. publikáciu.

Bráðin, vydané vydavateľstvom Veröld v roku 2020,
preložil do slovenčiny Michal Zidor.
Jazyková redakcia Anetta Letková
Grafická úprava a sadzba Zuzana Ondrovičová
Zodpovedný redaktor Tomáš Hájek

Copyright © Yrsa Sigurðardóttir 2020
Vydanie 1., 2025
Počet strán 304
Tlač Finidr, s.r.o.

Published by agreement with Salomonsson Agency

Slovak edition © GRADA Slovakia, s.r.o., 2025
Translation © Michal Zidor, 2025
Cover photo © Marta Bevacqua / Trevillion Images

Upozornenie pre čitateľov a používateľov tejto knihy

*Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto tlačenej či elektronickej knihy
nesmie byť reprodukováná a šírená v papierovej, elektronickej či inej podobe
bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.
Neoprávnené použitie tejto knihy bude trestne stíhané.*

*Automatizovaná analýza textov alebo dát v zmysle čl. 4 smernice 2019/790/EU
a používanie tejto knihy na tréningovanie AI sú **bez súhlasu nositeľa práv zakázané.***

ISBN 978-80-8305-006-8 (ePub)
ISBN 978-80-8305-005-1 (pdf)
ISBN 978-80-8305-004-4 (print)

*Knihu venujem
svojmu otcovi Sigurđovi B. Þorsteinssonovi.*

Mimoriadne poďakovanie za pomoc si zaslúži:

Sigurjón Björnsson a Guðmundur Olafsson z radarovej stanice na Stokksnese. Jóhann Hilmar Haraldsson, komisár kriminálnej polície v Höfne. Laufey Guðmundsdóttir zo spoločnosti Glacier Journey. Ásgeir Erlendsson a Ásgrímur L. Ásgrímsson z Pobrežnej stráže. Bryndís Bjarnarson z obecného úradu v Hornafjörðe. Gunnar Ásgeirsson a Hjalti Þór Vignisson z akciovej spoločnosti Skinney-Þinganes.

Táto kniha je literárna fikcia. Všetky postavy a udalosti sú autor-ským výtvorom a s vyššie menovanými osobami a spoločnosťami nemajú nič spoločné. Za všetky chybné údaje nesie zodpovednosť autorka. Miestni obyvatelia, ktorí sa v Hornafjörðe vyznajú, môžu naraziť na údaje, ktoré boli pre potrebu dejovej zápletky zámerne upravené. Horská chata Thule je vymyslená.

VÝSLOVNOST' OSOBNÝCH MIEN

Þ – ako anglické „th“ v slove „think“

ð – ako anglické „th“ v slove „this“

ö – ako nemecké „ö“ v slove „öffnen“

OSOBNÉ MENÁ

Jóhanna – Jouhana

Þóri – Þouri

Erling – Ertling

Dröfn – Dröpn

Bjólf – Bjoulv

Hauk – Höjk

Ágústa – Augusta

Rannveig – Ranvejg

MIESTNE NÁZVY

Stokksnes – Stohksnes

Lónsöræfi – Lounsörarvi

Hornafjörð – Hortnafjörð

Vatnajökul – Vahtnajökul

Höfn – Höpn

Lónssveit – Lounssveit

Stafafellsfjöll – Stavafetlsfjötł
Múlaskáli – Múlaskauli
Eskifell – Eskifetł
Fljótsdalshérað – Fljoutsdalshjérað
Geldingafell – Geldingafetł
Kollumúlavatn – Kotlumúlavahtn
Leirás – Leirus
Egilsstað – Ejilsstað

Poznámka redakcie:

Z dôvodu zachovania autenticckosti textu ponechávame v preklade z islandčiny miestne názvy a mená osôb s originálnymi islandskými znakmi.

PROLÓG

Žena na schodoch pri vchodových dverách nevyzerala tak, ako si ju Kolbein predstavoval, keď s ňou telefonoval. Hlboký hlas sa nehodil k jej útlej postave a sviežemu vzhľadu. Očakával vyžitú osobu s cigaretou v kútiku úst a ploskačkou vodky vo vrecku.

Dáma stojaca pred domom však podľa všetkého pila skôr špenátovú šťavu než alkohol a pravdepodobne nefajčila. Keď sa však predstavila, nebolo pochyb, že práve ona mu vtedy volala.

„Prepáčte, že to tak trvalo. Jednoducho som predtým nemala cestu do mesta.“ Podala mu papierovú škatuľu. Keď ju prevzal, pripadal mu jej obsah ťažký. Asi bola plná kníh. „Našli sme ju na povale za hromadou starých zvyškov izolácie. To je určite dôvod, prečo ste ju pri vypratanií domu prehliadli.“

Kolbein sa ospravedlnil, že s bratom podkrovie neskontrolovali dôkladnejšie. Žena si odfrkla a uistila ho, že to nevádi. Sama vraj zabudla v suteréne bicykel, keď sa s manželom sťahovali z bytu do domu Kolbeinovho otca. Také veci sa skrátka stávajú.

Škatuľa bola celá zaprášená, a tak ju Kolbein odložil. Na oboch stranách mala natlačenú značku margarínu, ktorý sa už nepredával, a Kolbein si ani nepamätal, že by ho predtým vídal v obchodoch. Škatuľa musela byť zabalená pred niekoľkými desiatkami rokov.

Žena si zjavne zrazu na niečo spomenula. „Áno, ešte mám jednu vec. Nevieam, či vás nejako poteší, ale nechcela som ju len tak

vyhodit.“ Vytiahla z vrecka bundy priehľadné vrecko a podala mu ho. Vnútri ležal akýsi nevelký hnedý, ťažko rozpoznateľný predmet. „Je to topánka. Našli sme ju, keď sme na jeseň kopali pred terasou. Možno patrila vám alebo vášmu bratovi.“

Pri bližšom pohľade bola cez priehľadný igelit zreteľne vidieť hnedá šnurovacía kožená detská topánočka, ale nedalo sa s istotou spoznať, akú farbu mala pôvodne. Možno bývala kedysi snehobiela. Prinajmenšom šnúrky farbu určite zmenili a zhnedli od hlíny, kde topánka celé roky ležala.

Bez ohľadu na farbu však pre topánku platilo to isté, čo pre onú značku margarínu: Kolbein ju nikdy predtým nevidel. Lenže to nemuselo nič znamenať. Veľkosť zodpovedala dieťaťu sotva staršiemu ako tri alebo štyri roky. Z tých čias si Kolbein nepamätal vôbec nič, takže topánočka pokojne mohla byť jeho. V každom prípade musela patriť buď niekomu z ich rodiny, alebo nejakému dieťaťu, ktoré k nim prišlo na návštevu. Dom postavili jeho rodičia a Kolbein pochyboval, že by topánka už bola zahrabaná v hline na pozemku, keď ho získali.

Vzhlíadal a pozrel sa žene do očí. „Ďakujem. Je to zaujímavá vec.“ Mal dojem, že sa zatváрила sklamane, keď jej o tom archeologickom náleze nepovedal nič bližšie. Asi očakávala nejaké rozprávanie o tom, ako sa topánočka stratila, ale on sa o žiadny taký príbeh podeliť nemohol. Pokúsil sa to napraviť: „Určite ju vtedy hľadali. Predtým nikto nemal oblečenia a topánok na rozdávanie.“ Obracal vrecko v ruke a prezeral si topánku. „Ako sa vôbec dostala pod zem, dočerta? V záhrade už dávno bujneli rastliny, keď sme s bratom začali behať.“

Žena prikývla. „Áno, je to zvláštne. Ale zas nie až tak. Našli sme ju pri vľajkovom stožiar. Zrejme spadla do jamy vykopanej pre podstavec a nikto si to nevšimol.“ Zadávala sa naňho s ustaraným výrazom. „My sme ten stožiar odstránili. Dúfam, že vám to neprekáža.“

„Samozrejme, že nie,“ usmial sa. „Dom teraz patrí vám a môžete s ním naložiť, ako uznáte za vhodné. A navyše sa nedá povedať, že by naša rodina niekedy bola zo stožiaru ktovieako nadšená. Hlavne mame sa nepáčil. Raz sa zmienila, že vlajku vyvesili iba jediný raz, a to ešte na pol žrde. Nezverila sa, pri akej to bolo príležitosti, ale každopádne vraj do otca stále hučala, nech dá ten stožiar preč.“

Žena si uľahčene vydýchla. „Chápem, že sa mu do toho nechcelo, keď ho sám postavil. Na odstránenie podstavca, toho barelu naplneného betónom, sme potrebovali menší žeriav.“

To Kolbeina neprekvapilo. Jeho otec bol známy tým, že svoju prácu nevláka. Na mori ani na súši. Postavil stožiar tak, aby odolal všetkým mysliteľným búrkam – a možno aj tým nemysliteľným.

Prehodili spolu ešte pár viet, aby reč nestála. Kolbein sa spýtal, ako sa jej páči v Höfne, a ona odpovedala, že je tam veľmi spokojná. Zaujímala sa, či nemá v úmysle vrátiť sa niekedy na východ, ale on povedal, že nič také neplánuje. Už dávno sa z neho stal mestský človek, pretože do mesta sa presťahoval už ako dieťa, keď sa jeho rodičia rozviedli.

Tým námety na rozhovor vyčerpali. Ich cesty sa prešli iba v súvislosti s predajom domu Kolbeinovho otca. Pri zariadovaní predaja sa bratia s manželským párom nestretávali, všetku komunikáciu sprostredkoval realitný maklér. Celý proces by možno prebehol rýchlejšie, keby mu venovali väčšiu pozornosť, to však pre nich nehralo príliš dôležitú úlohu. Otec po sebe zanechal pomerne veľký majetok, a tak sa bratia pri speňažení nehnuteľnosti po rozdelení pozostalosti neponáhľali. Ich jedinou úlohou teda napokon bolo predaj potvrdiť a podpísať papiere. Otec bol po smrti a matka síce ešte žila, no na dome žiadny vlastnícky podiel nemala. Na tom aj tak nezáležalo, pretože trpela demenciou a väčšinu bežných úkonov nevládala. Keby mala podpísať kúpnu zmluvu, nevedela by, ktorým smerom obrátiť pero. Pokiaľ by vôbec ešte dokázala napísať svoje meno.

Po krátkej odmlke zo seba Kolbein vysúkal, že by ju rád pozval na kávu, ale ona s vďakou odmietla, pretože ju čakala dlhá cesta a potrebovala hneď vyraziť, aby šla ešte za svetla. Znovu jej teda poďakoval za škatuľu aj za topánku a rozlúčili sa.

Hľadel za ňou, ako odchádza, a keď nasadala do auta, zamával jej z dverí. Potom za sebou zavrel a v ruke ešte stále držal vrečko. Žena sa zachovala veľmi pekne, keď topánku rovno nevyhodila, ale v podstate bola len otázka času, kedy to urobí sám. Na hromadenie starého haraburdia si nepotrpel a detská topánočka, ktorá roky ležala zahrabaná v zemi, spadala presne do tejto kategórie.

Možno by však urobila radosť bratovi, zvlášť ak patrila jemu. Ani jeden z nich si z pozostalosti veľa neponechal, pretože k otcovým veciam ani nábytku nemali žiadny silný citový vzťah. Keď sa s matkou odsťahovali do Reykjavíku, stýkali sa s ním len zriedka, a preto si s jeho domom spájali málo spomienok. Uvedomili si to až vtedy, keď sa spoločne vydali na východ, aby dom vypratali, a rozhodli sa väčšinu zariadenia predať alebo vyhodiť. Táto jedna škatuľa a detská topánočka predstavovali skoro rovnaké množstvo vecí, aké si vtedy nechali.

Kolbein vytiahol topánku z vrečka. Z vysušenej kože zacítil slabú vôňu hliny. Topánka bola na dotyk tvrdá a šnúrka stuhnutá, skoro akoby v ruke držal sadrový odliatok. Obracal ju na všetky strany, nič mu však nepripadalo povedomé. Až keď sa pozrel na vnútornú stranu, vybavila sa mu spomienka z detstva. Nad päťou si všimol plátennú ceduľku, aké mamička vlepovala alebo prišívala do jeho i bratovho oblečenia až do čias ich dospievania. Ceduľky s menom mali zabezpečiť, že sa oblečenie vráti domov, keby ho niekde stratili alebo zabudli.

Topánka teda pravdepodobne patrila Kolbeinovi alebo jeho bratovi. Skúsil menovku očistiť a dúfal, že pod nánosom hliny odhalí červenú výšivku, no nevidel nič. Uvoľnil zašnurovanú šnúrku a pod

ňou sa objavila pôvodná farba kože. Tá Kolbeina zaskočila – ak sa nemýlil, topánočka bola ružová. To znamenalo, že rozhodne nepatrila jemu ani bratovi. Teraz už síce väčšina ľudí prestávala vyberať farbu oblečenia podľa pohlavia dieťaťa, pre generáciu jeho rodičov však nič také neplatilo. A už vôbec nie pre jeho otca. Pre toho by nepripadalo do úvahy, aby jeho synovia nosili ružové topánky. Bol výrazne starší ako mama a tiež o dosť konzervatívnejší.

Ako to, že mamička prišla menovku do topánky nejakého cudzieho dievčatka? Bolo takmer vylúčené, že by to urobil niekto iný. Ich mama takto označovala oblečenie ako jediná, ostatné matky mená iba písali fixkou, ak vôbec. To zistil preto, lebo si ich kvôli tomu spolužiaci v škole doberali. Iné matky mali zjavne na práci dôležitejšie veci ako sedieť a ručne vyšívať mená svojich detí na ceduľky, ako to robila jeho mama.

Prebudila sa v ňom zvedavosť. Rozhodol sa, že skúsi menovku namočiť a hlinu z nej odstrániť. Pokiaľ bol nápis na ceduľke skutočne vyšitý, mohlo by sa mu podariť prečítať ho.

Keď topánku pral, stekala z nej do drezu hnedá voda. Konečne sa mu zdalo, že dokáže rozoznať plastické obrysy nápisu; už ho začínali bolieť prsty. Prvé písmeno bolo nepochybne S. Nasledovalo buď a, e, alebo o, potom l, dve nečitateľné písmená a na konci pravdepodobne r. Najst' dievčenské mená na šesť písmen začínajúce sa na S a končiace sa na r mu netrvalo dlho. V zozname mien na internete tomu zodpovedali iba dve: Salvör a Sólvör.

Kolbein topánku odložil.

Salvör.

Meno mu pripomínalo čosi z minulosti, no nech sa snažil ako koľvek, spomienka mu stále unikala a nevedel si ju vybaviť. Pripadalo mu, akoby sa pokúšal chytiť do ruky dym, a vzdal to.

Položil topánku na kraj drezu a sledoval, ako do výlevky steká hnedá voda. Mal zvláštny pocit a snažil sa vytesniť z mysle všetko,

čo s tým menom mohlo nejako súvisieť. Väčšinou sa mu osvedčilo, keď sa prestal sústrediť na to, čo myseľ nedokázala uchopiť. Potom sa spomienka zrazu vynorila, ako keď príbehne dieťa, ktoré o vás nejaví záujem, kým nezačnete predstierať, že si ho nevšímate. Tentoraz to však nepomohlo.

Zazvonil mu telefón. Volala ošetrovateľka z ústavu, kde sa zdržiavala mama. Oznamila mu, že sa tam má urýchlene dostaviť, pretože jeho matka pravdepodobne prekonala srdcový infarkt a nie je isté, ako to s ňou dopadne.

Mamin život sa už dávno ani zďaleka nepodobal tomu, ako si svoje bytie predstavuje zdravý človek, a v posledných mesiacoch to s ňou navyše šlo rýchlo z kopca. Napriek tomu z celého srdca dúfal, že takýto telefonát ešte nepríde. Najprv len čosi vykocktal, potom sa spamätal a vyhlásil, že okamžite vyrazí na cestu.

„Dáte vedieť svojmu bratovi?“

Kolbein pritakal. Kým ošetrovateľka zavesila, dodala: „A svojej sestre. Vašej matke veľmi záleží na tom, aby prišla aj ona. Je jej už dosť ťažko rozumieť, ale toto od chvíle, keď sa to stalo, opakuje stále. Tak, prosím, sestru určite informujte.“

„Sestru?“

„Áno,“ odpovedala ošetrovateľka trochu zmätene. „Salvör. Vaša matka chce vidieť svoju dcéru Salvör.“

1. KAPITOLA

Nikde ani stopy po ľudoch. Všetko zahaľoval žiarivo biely nedotknutý sneh. Nezahladli jediného živého tvora a ani ich to príliš neprekvapovalo – v takej pustatine by v terajších mrazoch prežilo len málokteré zviera. O tom sa presvedčili na vlastné oči, keď cestou objavili mŕtvu ovcu. Bola skoro celá zaviata a kožu vyčnievajúcú spod snehu pokrývali zmrznuté chuchvalce vlny. Ovce, ktoré sa z tejto oblasti nepodarilo na jeseň zahnať do ohrád, nemohli dopadnúť dobre. Bol to ponurý pohľad, takže sa pri ňom dlho nezdržali. V danej situácii už pre to úbohé zviera aj tak nemohli nič urobiť.

Uprostred pláne stál pôsobivý drevený zrub. Vyblednutý náter pamätal lepšie časy, predtým bola farba určite sýtejšia a povrch menej matný. Napriek ošumelému vzhľadu však budova ostro kontrastovala so svojím okolím. Machovozelená a hnedočervená v snehobielom svete.

Jóhanna sa započúvala, z chaty sa však neozývali žiadne zvuky. Okrem vŕzgania snehu pod nohami Þóriho, záchranára z Reykjavíku, vládlo všade úplné ticho. Nič. Dokonca aj vietor zdržal dych, akoby mu po nedávnych búrkach došli sily. V uplynulých týždňoch sa tlakové nízky na meteorologických mapách úhľadne radili jedna za druhou. Nakoniec už Jóhanna pred každou predpoveďou počasia radšej vypínala televízor, pretože nemalo cenu sa tou hrôzou denne trápiť. Fujavice prichádzali a odchádzali, ako sa im zapáčilo.

„Tu nie je ani noha.“ Póri s ňou dorovnal krok. „Žiadne stopy a úplné ticho.“

Jóhanna neodpovedala. Bolo by to zbytočné. Ukázala na zasneženú stráň, ktorá tvorila hrádzu okolo rovinky pri zrube. „Čo hovoria na toto?“ Na kopci čnelo spod snehu sobie parožie, alebo jej to tak aspoň pripadalo. „Sú to parohy či vetvy zo stromu?“

Póri pokrčil plecami, v objemnej zimnej kombinéze bol však jeho pohyb sotva postrehnuteľný. Jóhanna na sebe mala rovnaký úbor, označený na hrudi aj na chrbte logom záchranného tímu z Hornafjörðu. „Netuším. Ale človek to nie je.“

K tomu nemala Jóhanna čo dodať. „Musíme do toho zrubu aspoň nakuknúť, keď už sme sa trmácali až sem. Ktovie? Možno tam niekto je, aj keď nič nepočujeme. Možno zaspali,“ hádala.

„Alebo omdleli od vyčerpania.“

Tretiu možnosť ani jeden z nich nespomenul. Namiesto toho zamierili po stvrdnutom snehu k chate. Obaja vedeli mlčať, keď sa to hodilo, a za to bola Jóhanna vďačná. Už mnohokrát jej na podobné pátranie prideliť do dvojice záchranára alebo záchranárku, ktorí nepretržite hovorili. Nič na tom nemenila ani skutočnosť, že im skoro alebo vôbec neodpovedala. Dokonca potom väčšinou rapotali ešte viac, aby jej mlčanlivosť vykompenzovali. Keď sa po takom pátraní vrátila domov, doslova jej hučalo v ušiach a predpokladala, že dotyčného musí bolieť čelusť. To pre ňu však nepredstavovalo žiadnu útechu.

Jóhanna vedela, že si podľa názoru svojich kolegov zo záchranného tímu vytiahla Čierneho Petra, keď ju priradili do dvojice s Pórim. Prišiel ako posila z iného zboru spolu s ďalšími kolegami z rôznych kútov krajiny. No keďže pracoval v Reykjavíku a navyše mal vzdelanie v odbore núdzového konania, všetci mali podozrenie, že je to vševed a na vidieckych zboroch sa pozerá zhora. K takému záveru dospeli len na základe toho, že Póri sa zjavne domnieval, že bude v Höfne

pracovať v riadiacom centre. Nakoniec však potrebovali všetkých dostupných záchranárov, a tak Þórimu požičali kombinézu a vyslali ho do akcie. Okrem tohto nedorozumenia nepostrehla Jóhanna v jeho správaní nič, čo by podozrenie jej kolegov potvrdzovalo. Þóri jej, naopak, prenechal velenie a bez akýchkoľvek pripomienok či námietok sa riadil jej pokynmi. Napriek tomu sa nemohla zbaviť pocitu, že sa ocitla pod drobnohľadom a že jej postup podlieha hodnoteniu.

Vstúpili na drevenú terasu zrubu, zaviatu snehom rovnako ako všetko naokolo. Nedotknutým snehom. Jóhanna preletela pohľadom priečelia budovy a všimla si, že okná sú zakryté napevno pribíťmi okenicami. To však samo osebe nič neznamovalo. Ak niekto v zрубе hľadal útočisko v núdzi, asi by sa tam nepúšťal do žiadnych úprav. Kto by túžil po krásnom výhľade vo chvíli, keď sa po ťažkých útrapách konečne dostal pod strechu? Okenice navyše poskytovali dodatočnú ochranu pred fujavicou, ktorá v tomto ročnom období vyčíňala skoro neustále. Zvlášť v posledných dňoch. Jóhanna si nepamätala, že by počasie bolo v čase jej detstva také zradné. Prinajmenšom nie tak často ako teraz.

Nad dverami visela drevená tabuľka s názvom zrubu: Thule. Obaja na ňu upreli pohľad, nevyslovili však to, čo im pravdepodobne obom prišlo na myseľ: že taký nápis sa do islandskej pustatiny celkom hodí. Namiesto toho začali spoločnými silami odhrňať od dverí sneh. Keď vyčistili dostatočne širokú prístupovú cestu, pustili sa do jej úpravy. Ani jednému sa nechcelo otvoriť dvere. Nič síce nenasvedčovalo tomu, že by sa hľadaná skupinka vydala práve sem, no jedno im bolo obom jasné: ak sa nezvestní v zрубе nachádzajú, nie sú už nažive.

Keď už odpratávanie snehu naťahovali neúnosne dlho, Jóhanna sa zhlboka nadýchla. V otvorení dverí jej nič nebránilo. Plúca sa jej naplnili ľadovým vzduchom, no necítila sa osviežená. Aspoň však

mohla chladu pripísať mrazenie na chrbte a nahovárať si, že nesúvisí s tichom v chate.

„Stretli ste sa už niekedy pri práci s mŕtvolou?“ Póri sa zjavne tiež zdráhal otvoriť dvere.

Jóhanna rozhodne nemala záujem si to práve teraz pripomínať. Naopak, snažila sa úplne vytesniť spomienky vždy, keď sa vynorili. „Áno. Bohužiaľ.“

Póri sa na chvíľu odmlčal a potom sa spýtal: „S niekoľkými?“

Jóhanna si v duchu povzdychla. Ak to mala byť skúška, bol to des. „S tromi. A videla som veľa vážne zranených ľudí.“ Pred očami sa jej vybavila nehoda autobusu na Hellisheiði, ku ktorej ju zavolali pred dvoma rokmi. Vtedy ešte bývala v Reykjavíku. Pre troch cestujúcich sa skončil výlet pádom medzi ostré lávové výčnelky, keď ich náraz vymrštil z autobusu. A potom obrazy z jej vlastnej nehody, keď zostala ležať na krajnici doráňaná a napoly v bezvedomí. Jej život vtedy visel na vlásku a teraz sa usilovala prinútiť svoje myšlienky, aby sa uberali práve tým smerom. To isté možno platí pre tú nezvestnú skupinku. Možno sa dočkajú záchrany, hoci majú temné vyhliadky. No nedarilo sa jej to. Zavrela oči a zovrela pery. Potom sa prinútila vrátiť sa do prítomného okamihu. „A vy?“

„Áno. Bohužiaľ.“ Zjavne sa jej nechystal so svojimi zážitkami zverovať o nič podrobnejšie ako ona jemu. Možno sa jej na to spýtal, aby zistil, aká je skúsená a akú reakciu od nej teda môže očakávať, ak vnútri nájdú mŕtve telá.

Rozhodne sa nemusel obávať, že by si nevedela rady. Mala však predtuchu, že teraz k ničomu takému nedôjde. Otvorila oči a vzpriamila sa. „Stavím sa, že zrub je teraz rovnako ľudoprázdny, ako keď sa na jeseň zavreli dvere za tunajším správcom. Nič mimoriadne nás tam nečaká,“ vyhlásila, hoci tomu sama neverila. Toto pusté miesto na kraji vnútrozemskej náhornej plošiny v sebe malo čosi zvláštne.

Akoby sem ľudia nepatrili. Ani zrub. Príroda by tu mala zostať ponechaná sama sebe.

Pod snehom sa na rovinke okolo chaty rozprestierala umierajúca lúka. Bola umelo vysiatá, ľudia tu však so svojimi pokusmi o pretváranie prírody veľmi neuspeli. Každé leto museli znovu osievať rozsiahle holé miesta, kde tráva zamrzla, pretože inak by ich stále pribúdalo. Minulé leto sa tu s manželom sami zapojili do práce. Takýto výlet predstavoval pre ňu jedinečný zážitok. Príroda sa predvážala vo svojej najkrajšej podobe a nádherné farby tejto pôvodne činnejšie sopečnej oblasti sa nepodobali ničomu, čo Jóhanna kedy videla. Tu neplatilo príslovie, že hory sú modré len z diaľky – o to sa postarali geologické formácie, teraz skryté pod snehom. Niektoré úbočia hrali doslova všetkými farbami dúhy. S manželom nenavštívili len zrub, na ktorý sa teraz pozerala, ale aj niekoľko ďalších. Išlo o jeden zo zdrojov financií pre záchranný tím, pretože väčšina majiteľov miestnych chát bola ochotná za zveľaďovanie okolitého prostredia zaplatiť. S partiou príjemných spolupracovníkov s tým cieľom precestovali celú oblasť krížom-krážom. Teraz však po pohode a duševnej vzpruhy, z ktorých sa Jóhanna počas výletu tešila, neostávalo ani stopy. Naopak, doliehali na ňu obavy a ťažkomyselnosť.

Príčina netkvela len v zimnom plášti skrývajúcom úchvatnú krásu holých zemských vrstiev. Jej úzkosť pramenila predovšetkým zo samotného pátrania. Nemali totiž veľa dôvodov na optimizmus. Vedenie sa síce pokúsilo posádku pred akciou povzbudiť, ale nepodarilo sa to, pretože veľa informácií nemali, a to málo, čo sa záchranári dozvedeli, pôsobilo dosť podivne.

Už vyše týždňa boli nezvestní štyria alebo piati Islandčania. Za nezvestných ich však vyhlásili až po piatich dňoch a kvôli počasiu mohla posádka začať pátranie až teraz. Počas fujavice sledovala polícia pohyb dotýčnych osôb prostredníctvom ich mobilov a všetky štyri telefóny mali signál naposledy na horskej ceste zvanej

Kollumúlavegur, ktorá vedie do oblasti Lónsöræfi. Tam sa signál stratil.

Nevedeli určite, či sa na výlete zúčastnila aj piata osoba. Zaznamenali len štyri mobilné telefóny, to však o počte členov skupinky nemuselo nič vypovedať. Piaty výletník mohol cestovať bez telefónu alebo ho mal vypnutý. Prítomnosti piateho človeka nasvedčovala skutočnosť, že dve nezvestné dvojice dorazili do Hornafjörðu lietadlom a podľa všetkého si neprenajali ani nepožičali auto. Jednu noc strávili všetci štyria v miestnom hoteli a recepčná, u ktorej sa odhlasovali, si údajne všimla, že na nich vonku čakal niekto, kto ich prišiel vyzdvihnúť. Netušila však, či to bola žena, alebo muž.

Situáciu neuľahčovalo ani to, že sa toto vozidlo nenašlo na žiadnej z ciest ani na cestách vedúcich do pustiny, ktoré sa dali považovať za zjazdné. Ak šlo o terénne auto s vysokým podvozkom, mohli ho pokojne ešte objaviť priamo v divočine. Skupinka si však asi dohodla odvoz s niekým, kto potom hneď zas odišiel. V tom prípade by sa im vodič mal čoskoro ozvať, pretože o pátraní sa už začalo hovoriť v správach.

Na tom, že sa turisti strácajú v pustatine, nebolo nič nové. Nezriedka sa stávalo, že sa niekto napriek nepriaznivej predpovedi počasía vydal do neznáma. Zdalo sa však dosť nezvyčajné, že by skupine Islandanov napadlo vyraziť v zime na výlet do divočiny. Miestni obyvatelia sa za podobných okolností strácali len výnimočne, väčšinou šlo o dvoch či troch kamarátov na snežnom skútri alebo o niekoho, kto hľadal vhodný terén na skialpinizmus. Na jeseň sa k nim pridávali lovci snehúl.

Na nič také to však v tomto prípade nevyzeralo. Nezvestní sa podľa všetkého zimným športom nevenovali ani nepatrili medzi nadšených výletníkov alebo dobrodruhov. Obaja muži síce príležitostne lovili soby, no lovecká sezóna sa už dávno skončila a stáda miestnu oblasť opustili. Žiadna zo žien o lovecké povolenie nikdy

nežiadala. Všetci pochádzali z Reykjavíku, dve dvojice okolo tri-dsiatky. Nebolo jasné, čo v tých končinách vôbec hľadali. Možno sa len usilovali o dokonalú zimnú snímku na Instagram. Aj také vysvetlenie sa však javilo nepravdepodobné. Juhovýchodná časť ostrova predsa nemá monopol na islandskú zimu. Obyvatelia hlavného mesta nemusia podniknúť cestu lietadlom, aby videli sneh.

Podľa príbuzných tí štyria ľudia oznámili svojim najbližším a zamestnávateľom, že budú preč necelý týždeň. Že sa chystajú na dobrodružnú výpravu do vnútrozemia, kde budú bez internetu a mimo dosahu telefónneho signálu. O dôvode cesty sa nezmienili ani nespresnili, kam majú namierené. Podľa niektorých tvrdili, že cieľ výletu je prekvapenie. Väčšina príbuzných sa domnievala, že si kúpili organizovaný zájazd, ktorý sa pod týmto označením predával. Zatiaľ sa však nepodarilo nájsť žiadnu cestovnú kanceláriu, ktorá by organizovala zájazdy do oblasti Lónsöræfi s tajným cieľom, a navyše v zime. Pochopiteľne. Niečo také neuvážené by nikto nevymyslel, nieto aby to ešte predával.

Turistický zväz okresu Východný Skaftafell nahlásil, že dostal dopyt po zrubu Múlaskáli, ktorý mohol súvisieť s hľadanou skupinou. Tamojší správcovia to však odmietli, pretože zrub je v tomto ročnom období zatvorený. Síce sa nezamyká, aby bol k dispozícii v prípade núdze, no v zime nie je na prenájom. Zamestnanec, ktorý záležitosť vybavoval, mal vraj dojem, akoby sa volajúci nechcel nechať odradiť. Nadobudol podozrenie, že dotyčný chce voľne prístupné ubytovanie aj tak využiť.

Väčšina záchranárov preto zamierila práve tam. Pátrali v okolí zrubov Múlaskáli a Múlakot, kde cez leto sídlia správcovia Vatnajökulského národného parku. Blízko však stáli aj ďalšie zruby a zvyšok zboru sa rozdelil na menšie skupinky, ktoré sa k nim vydali. Nikto z majiteľov si nespomínal, že by sa niekto zaujímal o prenájom, to však nevyučovalo, že nezvestní mohli v niektorej z chát

nájsť útočisko. Išlo o súkromnú chatu pri Eskifelle, dva zruby vo vlastníctve Turistického zväzu okresu Fljótsdalshérað – jeden pri Geldingafelle a druhý blízko jazera Kollumúlavatn, chatu Djúpi-vogského turistického zväzu pri Leiráse a zrub, ktorý dostali pri-delený Jóhanna s Þórim. Okrem toho vyslali dvoch členov posádky k opusteným statkom Eskifell a Grund vo Víðidale pre prípad, že by sa nezvestní nachádzali tam. Bola to tak trochu streľba od boku, pretože o pohybe skupinky nič s istotou nevedeli. Posily im preto prišli vhod. Záchranný tím mal síce celkom početnú posádku, na také rozsiahle pátranie by však sám nestačil.

Kým prevádzkovala americká armáda radarovú stanicu na Stokksnese, patril jej aj zrub Thule, ktorý teraz mali Jóhanna s Þórim preskúmať. Keď stanicu prevzala Pobrežná stráž, pripadol jej aj zrub. Jóhanne sa zdalo, že to bol svojím spôsobom danajský dar, pretože nový majiteľ ťažko hľadal pre chatu využitie. Zamestnanci Pobrežnej stráže nepochybne zažívali viac než dosť dobrodružstiev v prírode v pracovnom čase, takže počas letnej dovolenky po výle-toch do divočiny nijako zvlášť netúžili.

Jóhanna vykročila k dverám, Þóri ju však predbehol. Zrejme chcel hájiť česť hlavného mesta. Možno sa bál, že by ho považovala za zba-belca, keby dal najavo strach z toho, čo príšerné by mohli vnútri ob-javiť. To však bolo veľké nedorozumenie. Človek, ktorý by z takého nálezu obavy nemal, by v záchrannom tíme nemal čo hľadať.

Nechala ho chatu otvoriť, to nemohlo uškodiť. Pozerala sa, ako trhol dverami a uprel pohľad do tmy vnútri. Z jeho udiveného výra-zu usúdila, že v zrube zbadal niečo nečakané, ale nie mŕtvolu. Tváril sa prekvapene, nie zarmútene.

Jóhanna otvorila dvere dokorán, aby videla, o čo ide. Za dvera-mi zazrela nejaké oblečenie. Ležalo na kôpke na podlahe a Jóhan-ne sa zazdalo, že okrem bežných kusov odevu rozoznáva bundu, teplé športové nohavice, rukavice a zimné topánky. Z chodby sa

prechádzalo do tmavej a zjavne ľudoprázdnej predsiene. Jóhanna vytiahla baterku, rozsvietila ju a namierila kužel svetla na podlahu za kôpkou oblečenia. Stopy vo všadeprítomnej vrstve prachu naznačovali, že sa tadiaľto v poslednom čase opakovane prechádzalo. Podľa ich množstva sa v chate nedávno pohybovalo niekoľko ľudí. Koľko a kedy sa však nedalo presne určiť.

„Toto by mohli byť stopy nezvestných,“ obrátil sa k nej Póri. „A to oblečenie je možno aj ich. Alebo ho tu niekto zabudol na jeseň?“

Na to Jóhanna odpoveď nepoznala. Pokiaľ však bunda a topánky patrili niekomu zo skupinky, nemohol byť ďaleko. Ťažko by sa niekto vydal do zimnej pustatiny bez toho, aby sa poriadne obliekol a obul.

Ticho pôsobilo čoraz ťaživejšie. Jóhanna strčila hlavu za dvere a nasala vzduch. Uľavilo sa jej, keď neucítila pach, ktorý by značil, že sa zrub premenil na hrobku. To však vlastne nič neznamenalo, pretože vnútri bolo rovnako chladno ako vonku.

Prezreli si výrazne farebné kusy odevu. Jóhanna usúdila, že ich tam niekto odložil len nedávno. Pripadali jej čisté a nezaprášené.

Nezostávalo im nič iné ako vstúpiť dovnútra a prehľadať celú chatu, aby sa zbavili všetkých pochybností. Kvôli tomu sa sem predsa trmácali. Aby pátrali po stratenej skupinke. Cestou to s nimi na zadných sedadlách terénneho auta hádzalo na všetky strany. Vodič ich vysadil pri chodníku vedúcom k zrubu, po ktorom sa potom už plahočili pešo. Brodili sa závejmi, pošmykovali sa im nohy, potkýnali sa a preťahovali úzkymi tiesňavami. Nepripadalo do úvahy to teraz vzdať.

„Prehľadáme to vnútri.“ Jóhanna sa prešmykla okolo Póriho, len čo jej trochu ustúpil z cesty. Nevedela, či to urobil zo zdvorilosti, alebo preto, lebo sa zdráhal ísť prvý. Na tom však aj tak nezáležalo. Zohla sa ku kôpke oblečenia a zbežne ju preskúmala. „Podľa veľkosti sa zdá, že patrí žene. Alebo ženám.“ Zhlboka vydýchla. „Tak podte. Pôjdeme na to systematicky. Začneme hore.“

Vzduch v zrube bol zatuchnutý a ťažký. Póri za sebou zatvoril dvere a všade mimo kužela svetla z Jóhanninej baterky zavládla tma. Hrubými okenicami neprenikal ani slabý zimný prísvit. Póri náhlivo zase otvoril, svetlo však nedosiahlo ďaleko. Zrub bol priestranný a dvojposchodový. Póri tiež vytiahol baterku a viditeľnosť sa trochu zlepšila. Jóhanna by dala prednosť silnejším a širším kuželom svetla, s tým sa však nedalo nič robiť. Museli si vystačiť so svetlom, ktoré mali. V hlavnej obytnej miestnosti sa rozdelili.

Po dvadsiatich minútach sa vrátili na terasu. Nikam nepokročili. Objavili najrôznejšie známky toho, že v zrube sa v poslednom čase niekto zdržiaval. V jednej izbe ležal pod posteľou pár naruby obrátených ponožiek, na rozdiel od zvyšku podlahy nezaprášený. V kuchyni našli v nádobách na triedený odpad obaly od potravín a zbadali, že sa tam varilo. Podľa dátumov na obaloch usúdili, že v odpadkoch skončili len nedávno. V kúpeľni stál pohárik s kefkou na zuby a tubou pasty a na policičke nad umývadlom ležal takmer prázdny balíček vlhčených kozmetických obrúskov. V otvorenom odpadkovom koši na podlahe vedľa záchodovej misy zazreli použitú zubnú niť a pokrčený obrúsok z balíčka, ktorý zjavne poslúžil na odstránenie maskary. Vedľa umývadla visel malý uterák, no bol na dotyk suchý. To isté platilo pre utierku prehodenú cez držadlo na dvierkach rúry. Suchá, ale nezaprášená. Zrub očividne niekto obýval. Napriek dôkladnému hľadaniu však nikoho nenašli.

Jóhanna stála na terase a obzerala sa po okolí. Biely sneh, biely sneh a zase biely sneh. A potom tie sobie parohy na úbočí. Zatienila si rukou oči, aby lepšie videla a mohla sa uistiť v tom, čo vidí. Bolo to skutočne parožie, žiadna pokrútená vetva. Podobalo sa na kostnaté ruky vzťahujúce prsty k nebu. V mieste, kde vyčnievalo, sa pod snehom čosi rysovalo, takže tam zrejme neležali len parohy, ale celé zviera. Spustila ruku dole a odvrátila pohľad. Mŕtvy sob predsa nemohol nijako súvisieť s nezvestnými.

„Kam sa asi podelili?“

Þóri zvráštil tmavé obočie. „Možno si vyšli na výlet a zastihla ich fujavica. V uplynulých dňoch stále chumelilo, takže stopy by už dávno zmizli. Zdá sa mi, že sneženie v poslednom čase prekonalo všetky rekordy.“

V tom sa nemýlil a javilo sa to ako najpravdepodobnejšie vysvetlenie. Skupinka sa vydala na výlet a zablúdila. Oblasť Lónsöræfi bola rozľahlá a od zrubu viedla kopa nekonečne dlhých turistických chodníkov. Ak mŕtve telá zavial sneh, nebude ľahké ich nájsť.

Schyľovalo sa k ďalšej búrke a meteorológovia predpovedali dlhodobé mrazy. Možno našli útočisko v inom zrubu. Možno ich nejaká iná skupina záchranárov už našla.

Takým pomyslením sa však Jóhanna nedokázala utešovať dlho. Spontánny výlet by nevysvetľoval, prečo v chate zostala bunda, topánky a teplé oblečenie.

„Musíme vyraziť na spiatočnú cestu, kým zapadne slnko.“ Jóhanna zaletela pohľadom k paroži, ktorého prítomnosť na vršku strmého kopca ju znepokojovala. Muži zo skupinky boli lovci. Pokiaľ zviera zastrelili, mohlo by to mať vplyv na ďalší priebeh pátrania. Ponáhľali sa, nepripadalo však do úvahy odtiaľto odísť bez toho, aby to preskúmali. Keby vyšlo najavo, že dôvodom výletu bolo pytliačenie a že Jóhanna s Þórim nevenovali tejto možnosti pozornosť, vrhlo by to na nich zlé svetlo. Jóhanna nemala vo zvyku svoje úlohy flákať. „Ale najprv sa musíme pozrieť na toho soba.“

Þóri nič nenamietal, a tak vyrazili tým smerom, hoci si v hlbokom snehu netrúfali ísť veľmi rýchlo. Sneh nebol všade rovnako pevný, takže sa miestami pri každom kroku borili do polovice lýtok. Keď začali stúpať do kopca, kráčalo sa im ešte ťažšie. Kým sa priblížili k paroži, Jóhanna sa náhle zastavila. „Na niečo som narazila.“ Uprela pohľad na pravú nohu.

„Žeby kameň?“ Þóri si založil ruky v bok a uškrnul sa.

„Kdeže, to nie je kameň.“ Jóhanna zdvihla nohu a zahľadela sa do prešliapnutej diery v snehu. Sprudka sa nadýchla a mala čo robiť, aby nestratila rovnováhu a nezrútila sa dozadu zo svahu. „Preboha! Kristepane!“

Póri pristúpil bližšie. Tentoraz sa skoro zrútil on. Pod snehom čiastočne presvitala ľudská tvár a pozeralo na nich vyvalené, zhasnuté oko.